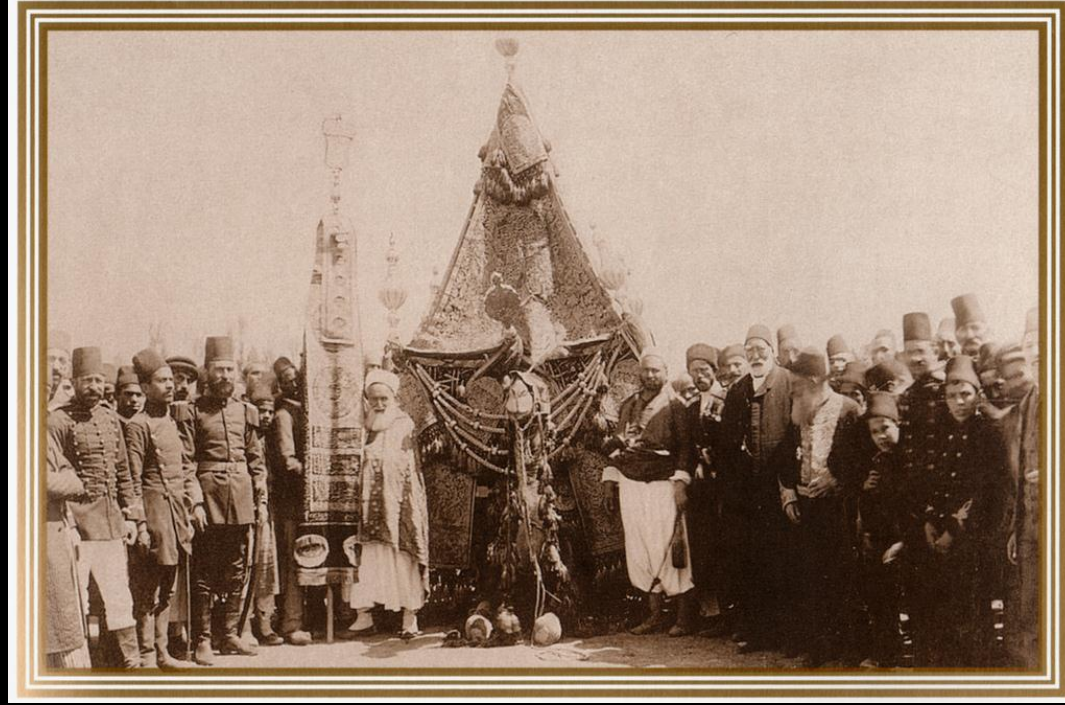

- Surre-i Hümayun
- Altınoluk
- Surre Alayının Güzergâhları
- Surre Alayının Güvenliğı
- Surre Alayının Yola Çıkması
- Surrenin Vapur ve Trenle Yollanması
- Surre Alayının Dönüşü
- Kaynakça

Surre Alayı

Surre-i Hümâyun

Surre-i Hümâyun, (*Surre*=Para kesesi, çıkını; *Hümâyun*=Padişaha ait) padişahların, hac mevsiminden önce, İstanbul'dan **Haremeyn**'e (*Mekke ve Medine*'ye), oranın en ileri gelenlerinden en yoksullarına varıncaya kadar, dağıtılmak üzere, özel bir tören ve alayla gönderdikleri para ve hediyelerdir.

Altınoluk

Kâbe'nin içi ahşap, dışı altın kaplama olan altınoluğu, **İstanbul**'da Kapalıçarşı Esnafı tarafından büyük bir itina ile altından yapılırdı. Zaman zaman da yenisiyle değiştirilen oluk, mukaddes birer emanet olarak devletin hazinesinde saklanırdı. Günümüzde **Topkapı Sarayı Müzesi**nde bulunan Kâbe örtüleri ve altınoluklar bunlardan bazılarıdır.

Surre Alayının Güzergâhları

Surre alayı, İstanbul'dan hac kafilesiyle birlikte yola çıkardı. Surre alayının güzergâhı aynı zamanda hac kafilelerinin de güzergâhıydı.

Surre Alayının Güvenliđi

Recep ayının 12. günü İstanbuls'dan yola çıkan ve değişik yol gzerghlarını izleyen hacı kafileleri, yolda kendilerine eklenen hacı adaylarıyla birlikte genelde Ramazan ayının 20'sinden itibaren Şam'da toplanmaya başlardı.

Osmanlı yönetimi, sınırları içerisinde askeri hareketlerin hiç eksik olmaması nedeniyle surrenin geçtiği Hac yollarının güvenliğine büyük önem veriyordu. Daha başlangıçtan beri en seçkin muhafız birlikleri surre alayına refakat ederdi. **Kanuni Sultan Süleyman** devrinde hac kervanına 150 yeniçeri ve 1.000 sipahi refakat ediyordu.

Bu nedenle yolların güvenliği için surre alayının geçtiği gzerg hta kaleler bulunurdu. Bu kaleler vasıtasıyla, hacı kafilelerinin güvenliği sağlanırdı. Yola çıkan surre alayı, sınırlarına girdiği sancağın beyi tarafından karşılanır ve diğer sancak beyine yazılı evrakla devredilirdi.

Surre Alayının Yola ıkması

Padiřah, Sadrazam ve diğ er devlet büyüklerinin katıldığı surre uğurlaması, 1864 yılına kadar **Topkapı Sarayı**'nın Has Bahçesinde, o tarihten itibaren ise **Dolmabahçe Sarayı**  n nde yapılmıştır. Halk büyük bir coşkuyla bu törenleri izlerdi.

Surre-i Hümâyun, Bâb-ı Hümâyun'dan çıkarak Alay Köşkü, Hocapaşa ve Bahçekapı yolundan Kireçkapısı İskelesine inerdi. Surre alayının geçtiği yerlerde halk toplanır, kabileyi tekbir ve dualarla uğurlardı. **Topkapı Sarayı** önünden yola çıkan alay, çektiri adı verilen savaş gemileriyle **Sirkeci**'den **Üsküdar**'a geçirilirdi.

Surre alayını **Üsküdar İskelesine** getiren
çektiri, burada binlerce İstanbullu tarafından
dua, tekbir ve tehlillerle (*kelime-i tevhid*)
karşılanırdı. Bu arada meşhur hafızlar
tarafından Kur'an-ı Kerim'den Hac ile alakalı
ayetler okunur, dualar edilirdi.

Surre alayıyla birlikte büyük bir kalabalık, **Kadıköy İbrahimağa**'da bulunan **Ayrılık Çeşmesi**'ne kadar yürür ve kfileyi buradan uğurlardı.

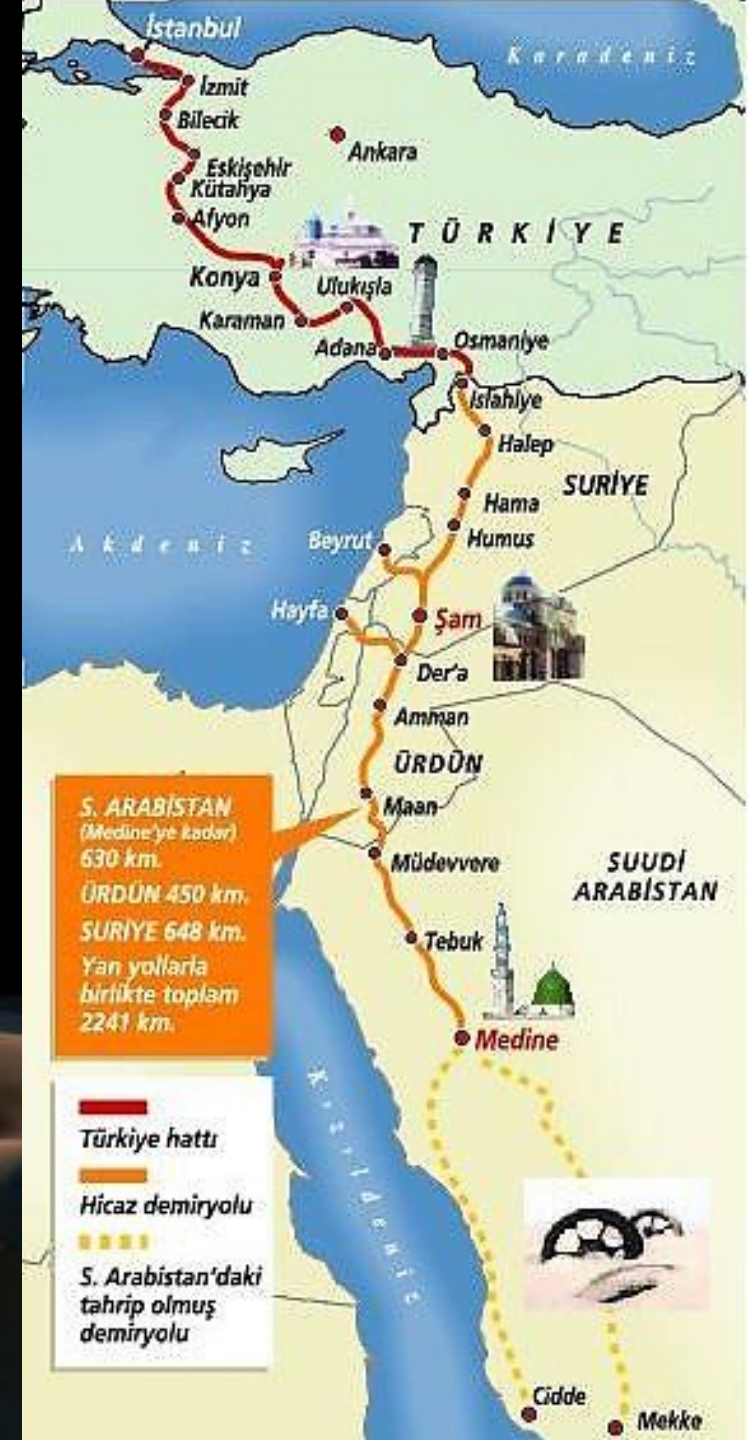

Surrenin Vapur ve Trenle Yollanması

1864 senesine kadar surre alayı, karadan, katır ve develerle gönderilmiştir. O tarihten itibaren ise denizden vapurla gönderilmeye başlanmış ve bu durum, 1908'lere kadar sürmüştür.

1908'den sonra **Hicaz**
Demiryolu'nun
açılmasıyla surre,
Sirkeci'den
Haydarpaşa'ya geçirilip
trenle yollanırdı.

Surre Alayının Dönüşü

Her mahalle, Hicaz'a gönderdiği bir ferdini, kapısı yeşile boyanmış ve içerisi geleneğe göre bezenip hazırlanmış bir evde heyecanla beklerdi. Hac kafilesi mevlid kandilinde **İstanbul**'a geri dönmüş olurdu.

Sultanahmet Camii'nde gerekleŖen mevlid merasiminde padiŖah ve devlet ileri gelenlerine Mekke'den getirilen hurma ikram edilir ve haccın sağ salim gerekleŖtiėine dair gönderilen berat (*buyruk*) okunurdu. Hacı evlerinde ise hacı tebrik etme ziyaretleri haftalar, hatta aylar boyu devam ederdi.

SURRE

ÜSKÜDAR'DAN HAREMEYN'E
KUTSAL YOLCULUK

5 EYLÜL 2014

Kaynakça

- **Akkoca**, Mustafa, “Sürre Alayı,” Önce Vatan Gzt., 23 Aralık 2005.
- **Atalar**, Münir, “Mukaddes Beldelere Osmanlı'nın Hizmeti,” Altınoluk Derg., Ağustos 1986, sayı: 6, s. 15.
- **Atalar**, Münir, **Osmanlı Devletinde Surre-i Hümayun ve Surre Alayları**, Diyanet İşleri Bşk. Yay., Ankara 1991.
- **Atalar**, Münir, “Türk'lerin Kabe'ye Yaptıkları Hizmetler,” Altınoluk Derg., Ağustos 1987, sayı: 18, s. 10.
- **Çarkçı**, Arif, “Bir Kutlu Gelenek Surre Alayları,” Milli Gzt., 23 Ekim 2009.
- **Ortaylı**, İlber, “Surre Alayı Topkapı Sarayı'ndan Geçiyor,” Milliyet Gzt., 20 Nisan 2008.
- **Uçar**, Murat, “Kutsal Toprakların Kutlu Kfilesi,”
<http://www.osmanli.org.tr/yazi-4-290.html>

